

“Eco-TIRAS”
International
Association of River
Keepers

Asociația
Internațională
a Păstrătorilor Râului
”Eco-TIRAS”

Str. Teatră 11A, Chișinău, MD-2012, Moldova
Tel. /Fax: (+373-22) 225615, 550953. E-mail: ecotiras@mail.ru
Codul fiscal: 1012620005971

E-mail: ecotiras@mail.ru; www.eco-tiras.org

26/05/2025

Ministerului Mediului
Sandra Nogai, Consultant principal, Secția juridică

Aviz la proiectul Raportului privind implementarea
Convenției Aarhus

În urma publicării, la data de 3 iunie 2024, a anunțului privind inițierea consultărilor publice asupra Raportului Național privind implementarea de către Părți a prevederilor Convenției de la Aarhus, vă comunicăm următoarele obiecții și propuneri de îmbunătățire:

1. Recomandare generală. Volumul Raportului este excesiv, iar unele compartimente includ informații irelevante sau care nu corespund criteriilor indicate în titlul secțiunii respective. Conținutul este redactat într-un mod complex, ceea ce îngreunează înțelegerea de către un utilizator obișnuit. Se recomandă optimizarea structurii și reformularea informațiilor, astfel încât acestea să corespundă cerințelor prevăzute pentru fiecare compartiment în parte. (comp.II; lit.a), lit.c) și lit.e) comp.III; comp.XIX; comp. XXVIII; comp.XXXIII).

2. La **comp. I**. „Procesul prin care s-a pregătit Raportul”, se recomandă completarea descrierii răspunsului prin includerea linkurilor corespunzătoare și a datei publicării anunțului privind inițierea consultărilor publice pe pagina web oficială a Ministerului. De asemenea, se propune includerea linkului privind republicarea Raportului, însoțit de analiza comentariilor recepționate, inclusiv în versiunea tradusă în limba engleză;

3. Pentru comp. II., se recomandă excluderea informațiilor generale și a analizei extinse a legislației în vigoare, care nu sunt relevante în contextul cerut. În schimb, se propune descrierea succintă și clară a modificărilor și evoluțiilor semnificative în cadrul legislativ și instituțional, survenite în perioada cuprinsă între prezentul raport și cel precedent. Totodată, se recomandă includerea unei mențiuni referitoare la schimbarea statutului Republicii Moldova în relația cu Uniunea Europeană, precum și o explicație succintă privind procesul actual de screening al legislației naționale în raport cu Acquis-ul UE și standardele UE relevante în domeniul de aplicare al Convenției de la Aarhus.

4. La **comp. III**:

lit. a), este menționată Secția investigației fraudelor contra mediului și intereselor publice. Se recomandă includerea unui link direct către structura organizatorică a Procuraturii Generale, întrucât informația menționată nu a putut fi identificată în mod public pe site-ul oficial. Această completare ar contribui la transparență și la verificabilitatea informației prezentate. Se recomandă completarea răspunsului de la lit. a) cu informații privind măsurile întreprinse pentru a asigura sprijinul acordat de către Serviciul Hidrometeorologic de Stat în vederea îndrumării publicului, în special în contextul aplicării Deciziei VII/8n, adoptată în octombrie 2021. Totodată, este necesară menționarea faptului că, prin limitarea accesului liber la informațiile de mediu, Serviciul Hidrometeorologic de Stat a comis o încălcare a prevederilor Convenției de la Aarhus, ceea ce contravine obligațiilor internaționale asumate de Republica Moldova în temeiul acestei Convenții;

lit.b), se recomandă completarea răspunsului cu linkuri către informațiile menționate ca fiind publicate pe site-ul Agenției de Mediu (de exemplu, buletinele

lunare privind calitatea mediului), precum și cu o descriere succintă a acțiunilor de sensibilizare și informare a publicului desfășurate în colaborare cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică. Totodată, se recomandă includerea informațiilor concrete referitoare la activitățile de instruire a diferitor actori implicați în comunicarea riscurilor de mediu;

la lit. c) se recomandă revizuirea răspunsului și completarea acestuia cu informații relevante care reflectă măsurile de recunoaștere și susținere adecvată a asociațiilor, organizațiilor sau grupurilor care promovează protecția mediului. Spre exemplu, pot fi incluse detalii privind concursurile de propuneri de proiecte finanțate din Fondul Național pentru Mediu, în domenii precum protecția resurselor de apă și managementul deșeurilor. Se recomandă completarea răspunsului cu indicarea sursei oficiale a informației privind crearea, în cadrul Serviciului Hidrometeorologic de Stat (SHS), a Consiliului strategic, compus din reprezentanți ai organizațiilor non-guvernamentale din domeniul protecției mediului, ai instituțiilor de învățământ, ai mediului academic și ai autorităților administrative de mediu.

la lit. c) iii) se propune completarea subpunctului prin prisma prevederilor din Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 privind mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

la lit. c) iv) se recomandă completarea răspunsului cu exemple privind includerea reprezentanților organizațiilor neguvernamentale în componența delegațiilor guvernamentale, acolo unde acestea există. În cazul în care astfel de exemple nu sunt disponibile, acest aspect urmează a fi totuși menționat în mod explicit.

la lit. c) v) se recomandă completarea răspunsului cu referințe concrete care să susțină informațiile prezentate, în special în ceea ce privește activitatea Serviciului Hidrometeorologic de Stat.

5. La **comp IV**, se recomandă completarea cu următoarele obstacole și deficiențe identificate în implementarea articolului 3 al Convenției de la Aarhus:

- lacune legislative, care nu garantează în mod explicit accesul gratuit la informațiile de mediu și nu prevăd mecanisme clare și eficiente de implementare, aliniate standardelor Uniunii Europene;
- cooperare interinstituțională deficitară, care afectează schimbul de date și coerența aplicării normelor privind accesul la informație;
- disponibilitatea redusă a informațiilor online, lipsa actualizării regulate a platformelor instituționale și accesibilitatea limitată a datelor;
- lipsa unui mecanism național coerent de planificare, implementare și monitorizare a aplicării prevederilor Convenției.

6. Se recomandă clarificarea răspunsului de la **comp. V**, prin completarea cu informații suplimentare privind cadrul legal actual. Astfel, Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public garantează accesul general la informații și prevede expres că accesul la informațiile de mediu urmează a fi reglementat printr-un regulament aprobat de Guvern. Totuși, experții Consiliului Europei au subliniat că reglementarea accesului la informațiile de mediu trebuie să fie stabilită prin lege, și nu prin acte normative subordonate, precum hotărârile de guvern. Restricționarea accesului la astfel de informații poate fi impusă doar prin lege, în conformitate cu standardele internaționale privind transparența și dreptul de acces la informație (vezi p. 52 din *Baseline Evaluation Report* - [link](#)).

7. Se recomandă clarificarea răspunsului de la **comp. VII**, în lumina recomandărilor menționate anterior, prin explicarea corelării dintre prevederile Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public și Hotărârea Guvernului nr. 1467 din 30.12.2016 privind accesul la informațiile de mediu. Totodată, este important de prezentat planurile Ministerului Mediului privind armonizarea cadrului normativ național cu legislația Uniunii Europene în acest domeniu, inclusiv în contextul recomandărilor formulate de experții Consiliului Europei, care subliniază necesitatea reglementării prin lege, și nu prin acte subordonate, a accesului și restricțiilor la informațiile de mediu. Se recomandă completarea compartimentului cu o descriere a

situației privind accesul la documentele EIA, indicând dacă acestea sunt publicate online în mod efectiv, unde pot fi găsite și includerea linkurilor relevante.

8. La **comp. VIII**, se recomandă completarea cu mențiunea că accesul la date actualizate privind mediul este limitat. Paginile web ale autorităților publice oferă, în general, informații fragmentare și generale, fără a urma un concept clar de organizare a datelor care să faciliteze accesul publicului la informații de mediu. Totodată, lipsește un sistem integrat național pentru informațiile de mediu. În acest context, se recomandă indicarea linkului a platformei ENI SEIS.

9. Se recomandă indicarea nu doar a unor referințe generale la paginile web ale autorităților competente, ci a adreselor exacte (linkuri directe) către compartimentele relevante ale site-urilor instituționale care conțin informații utile pentru implementarea articolului 4 al Convenției de la Aarhus, referitor la accesul la informațiile de mediu.

10. La **comp. XI**:

la pct. (i), se recomandă completarea cu referințe concrete (linkuri) către sistemele automatizate de informare utilizate de autoritățile competente. De asemenea, se recomandă includerea unor trimiteri directe la conținutul Planului privind măsurile comune de depistare și contracarare a delictelor ce afectează fondul forestier și regnul animal. Totodată, este importantă descrierea unor exemple relevante de activități organizate în comun între autoritățile de mediu, instituțiile de control și alte entități responsabile, care demonstrează aplicarea practică a măsurilor de prevenire și combatere a încălcărilor în domeniul protecției naturii. Se recomandă oferirea de referințe concrete privind accesibilitatea datelor referitoare la informațiile indicate datele pe fiecare articol din Codul Contravențional, inclusiv privind cladificarea contravențiilor de mediu, precum și sumele amenzilor aplicate și achitate;

la pct. (i), se recomandă prezentarea referințelor concrete privind locurile unde pot fi consultate sau unde ar putea fi plasate public acordurile de colaborare încheiate cu autoritățile publice centrale și locale, instituțiile științifice și de învățământ, mass-media, precum și cu organizațiile nonguvernamentale de mediu, naționale, regionale și internaționale;

la pct. (iii) lit.d), se recomandă includerea unui link direct către compartimentul de pe pagina web oficială unde este prezentată organizarea consultărilor publice asupra setului de indicatori și a variantei preliminare a Raportului național privind starea mediului,

la pct. (iii) lit.e), se recomandă prezentarea referințelor concrete privind locurile unde pot fi consultate sau unde ar putea fi plasate public;

la pct. (iii) lit.f), se recomandă prezentarea unor exemple concrete și a referințelor specifice privind organizarea consultărilor publice în cadrul procedurilor EIM;

la pct. (iii) lit.g), se recomandă clarificarea referințelor cu privire la rapoartele de activitate ale Agenției de Mediu, întrucât, la accesarea linkului indicat către rubrica dedicată de pe pagina web oficială, nu este disponibil conținutul corespunzător.

11. la **comp. XV**:

lit. a), pct. (ii), se recomandă completarea cu informații privind stabilirea unui termen rezonabil pentru consultarea publicului în cadrul procesului decizional. Se recomandă completarea cu o descriere a normelor privind stabilirea perioadelor minime alocate consultărilor publice. Se recomandă completarea informației cu privire la periodicitatea întâlnirilor grupului de lucru privind implementarea Convenției de la Aarhus, inclusiv indicarea numărului mediu de reuniuni organizate anual. De asemenea, este importantă prezentarea detaliilor privind activitatea grupului de lucru recent creat, evidențiind frecvența întâlnirilor, tematicile abordate și modul în care acestea contribuie la consolidarea implementării prevederilor Convenției;

lit. b), se recomandă completarea compartimentului cu informații concrete și exemple privind organizarea consultărilor publice de către autoritățile administrației publice locale, inclusiv în ceea ce privește publicarea și consultarea documentației aferente EIM;

lit. c), se recomandă completarea cu o descriere a unor exemple concrete din practică privind respectarea cerințelor referitoare la perioadele de timp alocate participării publicului;

lit. k), se recomandă clarificarea referințelor cu privire la cererile și notificările depuse de agenții economici privind autorizarea importului de șrot obținut din soia modificată genetic după anul 2022, întrucât aceste informații nu sunt disponibile public.

12. La **comp. XVII**, se recomandă completarea cu exemple concrete ale invitațiilor adresate publicului pentru participarea la dezbaterile publice organizate în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiecte și programe.

13. La **comp. XXII**, se recomandă excluderea referinței la Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, întrucât aceasta a fost abrogată. Informația trebuie actualizată în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.

La **comp. XXXIII**, se recomandă completarea cu referințe concrete privind notificările Comisiei și informațiile destinate publicului, publicate de Agenția de Mediu pe pagina sa web oficială. Atragem atenție spre faptul, că textul Legii biosecurității conține obligațiunea Agenției Mediului de a publica informație privind notificările parvenite. Totodată acest lucru nu este făcut la data de 1 iunie 2025. Subpagina Agenției de Mediu, consacrată biosecurității este învechită și nu conține datele privind legislația modernizată:

<https://am.gov.md/ro/content/biosecuritate>

14. La **comp. XXXVI și XXXVII**, se recomandă completarea cu informațiile solicitate.

Cu sinceritate,

Ilia Trombițchi
Director executiv
Tel. 069121726; ilyatrom@gmail.com